

## Nr 16

Av herrar **Öhman** och **Norling**, om åtgärder för att i det allmännas hand säkra uppförandet och driften av vissa elektronhjärnecentraler.

Den 12 december 1957 invigde statsrådet Lange en s. k. databehandlingscentral i Stockholm. Denna central är den första i sitt slag i Sverige.

Det säregna med denna central är inte själva anläggningen. Redan tidigare har elektronhjärnor eller databehandlingsmaskiner installerats på svenska företag och institutioner. Denna nya central är värd uppmärksamhet av den anledningen, att den är ett självständigt företag, som med elektronhjärnans hjälp löser matematiska uppgifter på beställning av andra företag och institutioner mot en viss fastställd avgift.

Ingen tvekan råder att elektronhjärnorna snabbt kommer att inta en förstäringsplats för vetenskapliga institutioner, ämbetsverk, industri, handel, försäkringsväsende, transport m. m. Tillgången till elektronhjärnor kommer att i avsevärd grad bestämma ett företags förmåga och möjligheter att hävda sig i konkurrensen. På nuvarande stadium är emellertid elektronhjärneanläggningarna så pass dyrbara, att endast de större företagen kan tänka sig att anskaffa sådana. Det är också klart att ett mindre företag eller en mindre institution inte har möjlighet att rationellt utnyttja sådana anläggningar. Insikten om detta ligger naturligtvis till grund för den inledningsvis omnämnda elektronhjärnecentralen.

Oss synes det oriktigt att sådana centraler, vilka inom kort kommer att få en nyckelställning i samhällsekonomin, skall ägas och drivas av privata bolag. Det rimliga är att det allmänna äger och driver sådana centraler. Endast därigenom kan skapas garantier för att dessa centraler kommer att betjäna kunderna från mer objektiva grunder och utan profitsyften.

Några nya statliga organ för handhavandet av elektronhjärnecentraler torde vara överflödiga. De kunde säkerligen utan större svårigheter underställas televerket.

Med vad här sagts vill vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning och praktiska åtgärder för att i det allmännas hand säkra uppförande och driften av elektronhjärnecentraler, avsedda att mottaga och utföra beställningar från andra än ägaren av centralen.

Stockholm i januari 1958

Gunnar Öhman

Anton Norling